

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 marca 2018 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim, Wydział I Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący	Sędzia SO Adam Bojko
Protokolant	sekr.sąd. Aneta Wojtasik

po rozpoznaniu w dniu 27 marca 2018 roku w Piotrkowie Trybunalskim na rozprawie

sprawy z powództwa Usługi (...). j. w S.

przeciwko T. K.

o zapłatę 151 968 zł

1. zasądza od pozwanego T. K. na rzecz powoda Usługi (...). j. w S. kwotę 114 345 (sto czternaście tysięcy trzysta czterdzieści pięć) zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie:

a. od kwoty 78 000 (siedemdziesiąt osiem tysięcy) zł od dnia 8 października 2016 roku do dnia zapłaty;

b. od kwoty 12 000 (dwanaście tysięcy) zł od dnia 4 marca 2017 roku do dnia zapłaty;

c. od kwoty 5 400 (pięć tysięcy czterysta) zł od dnia 5 czerwca 2017 roku do dnia zapłaty;

d. od kwoty 18 945 (osiemnaście tysięcy dziewięćset czterdzieści pięć) zł od dnia 17 marca 2018 roku do dnia zapłaty;

2. oddala powództwo w pozostałej części;

3. zasądza od pozwanego T. K. na rzecz powoda Usługi (...). j. w S. kwotę 8 520 (osiem tysięcy pięćset dwadzieścia) zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt I C 186/17

UZASADNIENIE

Powódka Usługi (...) sp.j. w S. w pozwie wniesionym przeciwko T. K. domagała się zasądzenia od pozwanego kwoty 90 000 zł wraz z ustawowymi odsetkami za poszczególne okresy płatności. Na uzasadnienie żądania podała, że dochodzona pozwem kwota stanowi wynagrodzenie za korzystanie przez pozwanego bez tytułu prawnego z dwóch pojazdów stanowiących jej własność w okresie od 1 lipca 2014 r. do 31 grudnia 2016 r.

Pozwany wnosił o oddalenie powództwa. Podniósł, że oba samochody traktował jako zabezpieczenie swoich roszczeń wobec S. K. w związku z rozwiązaniem spółki jawnej Usługi (...) i T. K. i korzystał w tym zakresie z prawa zatrzymania, a ponadto był posiadaczem w dobrej wierze. Dodatkowo wskazał, że w okresie objętym żądaniem pozwu ponosił nakłady na oba pojazdy, które przy najmie długoterminowym ponosiłyby wynajmujący.

W piśmie złożonym w dniu 4 maja 2017 r. powódka rozszerzyła powództwo o kwotę 5 400 zł w związku z korzystaniem przez pozwanego z obu pojazdów w okresie od 1 stycznia 2017 r. do dnia 24 lutego 2017 r. wraz z ustawowymi odsetkami za poszczególne okresy płatności.

W piśmie złożonym w dniu 26 września 2017 r. powódka rozszerzyła powództwo o kwotę 56 568 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia rozszerzenia powództwa do dnia zapłaty.

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

S. K. i T. K. byli (...) spółki jawnej Usługi (...) i (...) Spółka jawna z siedzibą w S.. W skład majątku spółki wchodził między innymi samochód marki C. (...) nr rej. (...) i samochód marki K. S. nr rej. (...).

/dowód: kopie dowodów rejestracyjnych k. 17 -18, niesporne/

Sąd Okręgowy w Łodzi wyrokiem z dnia 3 marca 2014 r. w sprawie sygn. akt XGC 939/12 rozwiązał spółkę jawną Usługi (...) i (...) Spółka Jawna z siedzibą w S., przyznał S. K. prawo do majątku spółki oraz zobowiązał S. K. do rozliczenia się z T. K. w trybie art. 65 k.s.h. Powyższy wyrok uprawomocnił się.

/dowód: kopia wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi ze stwierdzeniem prawomocności k. 12 -13/

W dniu 6 maja 2014 r. S. K. i D. K. zawarli umowę spółki jawnej pod nazwą Usługi (...) spółka jawna z siedzibą w S.. Na podstawie aneksu z dnia 7 lipca 2014 r. S. K. wniósł do spółki wkład niepieniężny w postaci przedsiębiorstwa w rozumieniu art. 55¹ k.c. tj. zespół składników materialnych i niematerialnych przeznaczonych do realizacji zadań gospodarczych – działające pod firmą Ośrodek (...) S. K., a wcześniej działające w (...) spółki jawnej Usługi (...) i (...) Spółka Jawna z siedzibą w S..

/dowód: umowa spółki z 6.05.2014 r. k. 14 -15 odwrót, aneks do umowy spółki z 7.07.2014 r. k. 16/

Po rozwiązaniu spółki jawnej Usługi (...) i (...) Spółka Jawna z siedzibą w S., pozwany T. K. nadal użytkował pojazdy marki C. (...) nr rej. (...) i K. S. nr rej. (...).

/okoliczność przyznana/

Pismem nadanym w urzędzie pocztowym w dniu 23 września 2016 r. pełnomocnik powódki wezwał pozwanego do zapłaty w terminie 7 dni wynagrodzenia w kwocie 78 000 zł za korzystanie z obu pojazdów w okresie od 1 lipca 2014 r., wliczonego za okres 26 miesięcy, w kwocie po 1 500 zł miesięcznie za każdy pojazd.

/dowód: wezwanie do zapłaty k. 23, potwierdzenie nadania k. 24/

W dniu 24 lutego 2017 r. pozwany wydał powódce oba pojazdy.

/dowód: protokół przekazania samochodu k. 36 -37, 38 -39/

W okresie od 1 lipca 2014 r. do 24 lutego 2017 r. powódka ponosiła koszty ubezpieczenia obu pojazdów, natomiast pozwany poniósł koszty badań technicznych okresowych obu pojazdów w łącznej wysokości 600 zł.

/dowód: kopie polis ubezpieczenia komunikacyjnego k. 147 -153 odwrót, zeznania S. K. k. 154 odwrót, k. 165 odwrót -166, zeznania pozwanego T. K. k. 155 odwrót, k. 166 -166 odwrót/

Samochód marki C. (...) należy do pojazdów minivan segmentu C. Do tego samego segmentu należą pojazdy: C. (...), F. (...), F. (...), O. (...), S. (...), T. (...).

Samochód marki K. S. należy do pojazdów crossover segmentu B. Do tego segmentu należą pojazdy: F. (...), N. (...), O. (...), P. 2008, R. (...).

Ceny wypożyczenia samochodów od co najmniej pięciu lat utrzymują się na zbliżonym poziomie. Wynika to z bardzo dużej konkurencji, które nie pozwala na podnoszenie cen, pomimo rosnących kosztów.

Z uwagi na znikomą ilość ofert wynajmu minivanów segmentu C i crossoverów segmentu B, oba te segmenty można porównać do segmentu C+ samochodów osobowych.

Ceny wypożyczenia pojazdu zastępczego z segmentu C bądź C+ zebrane z popularnych wypożyczalni są następujące: F. 1449 zł netto miesięcznie, A. 1690 zł netto miesięcznie dla wynajmu trwającego od 30 do 60 dni oraz 1600 zł netto miesięcznie dla wynajmu trwającego powyżej 360 dni, (...)R. 1770 zł netto miesięcznie, C. 1780 zł netto miesięcznie, C.-W. 1925 zł netto miesięcznie dla wynajmu trwającego od 30 do 90 dni oraz 1501 zł netto miesięcznie dla wynajmu trwającego powyżej 90 dni, A. 2 100 zł netto miesięcznie.

Cena wypożyczenia pojazdu zastępczego klasy (...) (modele D. D., N. (...), N. (...), T. (...)) w wypożyczalni A. w wynosi 3300 zł netto miesięcznie.

S. K. S. jest porównywalny z samochodami klasy (...) np. D. D.. Natomiast samochód marki C. (...) nie może być zaliczony do klasy (...), albowiem jego wypożyczenie byłoby tańsze.

W trakcie wynajmu długoterminowego istnieją stałe koszty, które są ponoszone przez wynajmującego tj. koszty przeglądów okresowych, wymian sezonowych opon, wymiany czynników podlegających zużyciu eksploatacyjnemu (płyny, oleje, klocki, tarcze hamulcowe, opony), okresowych badań technicznych dopuszczających pojazd do ruchu, koszty ubezpieczeń OC i AC.

Szacunkowa wysokość nakładów niezbędnych do eksploatacji obu pojazdów w okresie od 1 lipca 2014 r. do 24 lutego 2017 r. wyniosłaby 14 801 zł brutto, przy czym nakłady, które obciążałyby najemcę wyniosłoby 800 zł brutto.

Są to nakłady zalecane przez producenta pojazdu, ale zaniechanie ich poniesienia nie uniemożliwia eksploatacji pojazdu.

/dowód: opinia biegłego w zakresie techniki samochodowej i rekonstrukcji wypadków drogowych K. W. k. 91 -105, opinia uzupełniająca biegłego w zakresie techniki samochodowej i rekonstrukcji wypadków drogowych K. W. k. 128 -132, ustna opinia uzupełniająca biegłego w zakresie techniki samochodowej i rekonstrukcji wypadków drogowych K. W. k. 164 odwrót -165 odwrót/

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powództwo jest częściowo zasadne.

Powódka domagała się zasądzenia od pozwanego wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z dwóch samochodów w okresie od 1 lipca 2014 r. do 24 lutego 2017 r. Pozwany nie kwestionował przysługiwania powódce prawa własności obu pojazdów oraz korzystania z nich w okresie wskazanym w pozwie. Powoływał się natomiast na prawo zatrzymania obu pojazdów do czasu rozliczenia się przez S. K. z tytułu przyznania mu prawa do majątku spółki jawnej Usługi (...) i (...) Spółka Jawna z siedzibą w S. po jej rozwiązaniu, a w konsekwencji posiadanie obu pojazdów w dobrej wierze, a dodatkowo kwestionował wysokość wynagrodzenia za korzystanie z pojazdów określoną w pozwie.

Zgodnie z art. 461 § 1 k.c. zobowiązany do wydania cudzej rzeczy może ją zatrzymać do czasu do chwili zaspokojenia lub zabezpieczenia roszczeń przysługujących mu roszczeń o zwrot nakładów na rzecz oraz roszczeń o naprawienie szkody przez rzecz wyrządzoną.

Roszczenie pozwanego z tytułu rozliczenia majątku spółki jawnej nie jest roszczeniem o zwrot nakładów na oba pojazdy, a ponadto nie przysługuje pozwanemu w stosunku do powódki. W związku z tym pozwanemu nie przysługiwało prawo zatrzymania obu pojazdów do czasu zaspokojenia bądź zabezpieczenia tego roszczenia.

Dobra wiara posiadacza polega na usprawiedliwionym w danych okolicznościach przekonaniu, że przysługuje mu takie prawo do władania rzeczą, jakie faktycznie wykonuje (postanowienie Sąd Najwyższego z 7.5.1971 r., I CR 302/71, Legalis, z glosą A. Kunickiego, NP 1973, Nr 4, s. 582; wyrok Sądu Najwyższego z 25.6.1968 r., III CRN 159/68, OSPiKA 1970, Nr 10, poz. 197 z glosami W. Pańko i S. Rudnickiego, OSPiKA 1971, Nr 3, poz. 56; postanowienie Sądu Najwyższego z 5.7.2012 r., IV CSK 606/11, Legalis). Dobrą wiarę posiadacza wyłącza zarówno jego wiedza o rzeczywistym stanie prawnym (stanie własności), ale również jego niedbalstwo. Pozostaje bowiem również w złej wierze osoba, która przy dołożeniu należytej staranności mogła się dowiedzieć, że nie nabyła własności. Dobrą wiarę posiadacza wyłącza przede wszystkim ujawnienie takich okoliczności, które u przeciętnego człowieka powinny wzbudzić poważne wątpliwości, że nie przysługuje mu prawo do korzystania z rzeczy w wykonywanym zakresie. Zła wiara wiąże się bowiem z powzięciem przez posiadacza informacji, które - racjonalnie ocenione - powinny wzbudzić w nim uzasadnione podejrzenie, że nie przysługuje mu takie prawo do władania rzeczą, jakie faktycznie wykonuje (por. np. wyroki Sądu Najwyższego z 28 grudnia 1979 r., II CR 471/79, OSNC 1980, Nr 6, poz. 127; z dnia 6 maja 2009 r., II CSK 594/08, z dnia 13 stycznia 2010 r., II CSK 374/09, i z dnia 11 sierpnia 2011 r., I CSK 642/10).

Pozwany wiedział, że nie przysługuje mu prawo własności obu pojazdów. Przy dołożeniu należytej staranności mógł również dowiedzieć się, że nie przysługuje mu prawo zatrzymania obu pojazdów. Tym samym pozwany był posiadaczem obu pojazdów w złej wierze.

Zgodnie z treścią art. 225 w zw. z 224 § 2 k.c. posiadacz w złej wierze ma obowiązek uiszczenia wynagrodzenia za korzystanie z rzeczy.

Wynagrodzenie przysługujące na podstawie przepisu art. 225 w zw. z art. 224 § 2 k.c. powinno odpowiadać kwocie, którą posiadacz musiałby zapłacić właścicielowi, gdyby jego posiadanie opierało się na prawie. W ujęciu bardziej konkretnym można stwierdzić, że wynagrodzenie za korzystanie z rzeczy obejmuje to wszystko co uzyskałby właściciel, gdyby ją wynajął, wydzierżawił lub oddał do odpłatnego korzystania na podstawie innego stosunku prawnego. Chodzi tutaj przy tym o stosowanie obiektywnego kryterium, jaki jest układ odpowiednich cen rynkowych (por. uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 10 lipca 1984 r. III CZP 20/84 OSNCP 1984 r., Nr 12, poz. 209).

Wysokość wynagrodzenia należnego powódce za korzystanie przez pozwanego z obu pojazdów w okresie od 1 lipca 2014 r. do 24 lutego 2017 r. należało zatem ustalić na podstawie stawek najmu pojazdów, przy czym ze względu na czasokres korzystania z obu pojazdów, za właściwe należało uznać stawki najmu długoterminowego.

Ustalając stawki najmu pojazdów zastępczych Sąd przyjął za podstawę opinię biegłego w dziedzinie techniki samochodowej i rekonstrukcji wypadków drogowych K. W. z niezbędnymi modyfikacjami. Po pierwsze w przypadku wypożyczalni A. i C. –W. za podstawę przyjęto stawki najmu długoterminowego wynoszące odpowiednio 2 079 zł brutto czyli około 1600 zł netto i 1 950 zł brutto czyli około 1 500 zł netto. Po drugie, jak wskazał biegły w opinii ustanej, samochód C. (...) nie może być zaliczony do klasy (...), albowiem jego wypożyczenie byłoby tańsze, w związku z czym stawka najmu tego rodzaju pojazdów ustalona na kwotę 3 300 zł netto miesięcznie, nie może stanowić podstawy ustalania wynagrodzenia za korzystanie przez pozwanego z pojazdu C. (...). W tym przypadku właściwą stawką wypożyczenia stosowaną w wypożyczalni A. będzie stawka wypożyczenia pojazdów klasy C wynosząca 2 100 zł netto miesięcznie.

Uwzględniając powyższe modyfikacje średnia cena najmu pojazdu porównywalnego do pojazdu marki K. S. wynosi 1 900 zł netto miesięcznie (1 449 zł + 1 600 zł + 1 770 zł + 1 780 zł + 1 501 zł + 3 300 zł = 11 399 zł : 6 = 1 899,83 zł), a średnia cen najmu pojazdu porównywalnego do pojazdu marki C. (...) wynosi 1 715 zł netto miesięcznie (1 449 zł + 1 600 zł + 1 770 zł + 1 780 zł + 1 501 zł + 2 100 zł = 10 289 zł : 6 = 1 714,83 zł).

W związku z powyższym wynagrodzenie za korzystanie przez pozwanego z pojazdu marki K. S. wynosi 60 412 zł, w tym 58 900 zł za okres od 1 lipca 2014 r. do 31 stycznia 2017 r. (1 900 zł x 31 m-cy = 58 900 zł) oraz 1 512 zł za okres od 1 do 24 lutego 2017 r. (1 900 : 30 dni = 63 zł x 24 = 1 512 zł). Natomiast wynagrodzenie za korzystanie z pojazdu

marki C. (...) wynosi 54 333 zł, w tym 53 165 zł za okres od 1 lipca 2014 r. do 31 stycznia 2017 r. ($1\ 715\ \text{zł} \times 31\ \text{m-cy} = 53\ 165\ \text{zł}$) oraz 1 368 zł za okres od 1 do 24 lutego 2017 r. ($1\ 715 : 30\ \text{dni} = 57\ \text{zł} \times 24 = 1\ 368\ \text{zł}$).

Jak wynika z poczynionych ustaleń pozwany w okresie korzystania z obu pojazdów poniósł koszty okresowych badań technicznych pojazdów w łącznej wysokości 600 zł, które w przypadku najmu pojazdu zastępczego są ponoszone przez wynajmującego. Pozwany nie wykazał natomiast poniesienia innych wydatków, które obciążałyby wynajmującego pojazd zastępczy. Powódka zaprzeczyła, aby pozwany ponosił jakiegokolwiek inne wydatki niezbędne do eksploatacji obu pojazdów, a pozwany nie przedstawił na tę okoliczność jakiegokolwiek obiektywnych dowodów, w szczególności rachunków bądź wpisów w książkach serwisowych pojazdów. Sama okoliczność, że pewne nakłady eksploatacyjne są zalecane przez producenta pojazdów, nie oznacza, że pozwany jej poniósł. Jak wynika bowiem z ustalonego stanu faktycznego było możliwe eksploataowanie obu pojazdów, bez poniesienia takich nakładów.

Ostatecznie zatem powódce przysługuje wynagrodzenie z tytułu korzystania przez pozwanego z obu pojazdów w kwocie $114\ 345\ \text{zł}$ ($60\ 412\ \text{zł} + 54\ 533\ \text{zł} = 114\ 945\ \text{zł} - 600\ \text{zł} = 113\ 345\ \text{zł}$).

O odsetkach za opóźnienie Sąd orzekł na podstawie art. 481 § 1 i 2 k.c. oraz z uwzględnieniem, że wynagrodzenie za korzystanie z rzeczy jest należnością jednorazową obliczoną za czas korzystania bezumownego (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 kwietnia 2000 r., IV CKN 5/00, Lex nr 52680), a termin jego spełnienia nie jest oznaczony w umowie, ani nie wynika z właściwości zobowiązania. W związku z tym stosownie do treści art. 455 k.c., świadczenie to powinno być spełnione niezwłocznie po wezwaniu dłużnika do wykonania. Niezwłoczne spełnienie świadczenia oznacza jego spełnienie bez nieuzasadnionej zwłoki (w normalnym toku rzeczy). O tym, czy świadczenie zostało spełnione niezwłocznie, a zatem należycie, rozstrzygają okoliczności konkretnego przypadku, oceniane zgodnie z ogólną zasadą art. 354 k.c. Te zaś mogą być bardzo różne, związane z wszystkimi okolicznościami spełnienia świadczenia.

W mniejszej sprawie skutki wezwania do zapłaty części wynagrodzenia w kwocie 78 000 zł wywołało doręczenie pozwanemu przedsądowego wezwania do zapłaty z dnia 23 września 2016 r. Pismo to zostało oddane w urzędzie pocztowym w celu doręczenia pozwanemu w dniu 23 września 2016 r., przy czym zakładając normalny toku czynności strona pozwana mogła zapoznać się z tym pismem najpóźniej w dniu 30 września 2016 r., co pozwala uznać, iż zostało doręczone w tej właśnie dacie. W piśmie powódka określiła pozwanemu termin wynoszący 7 dni na spełnienie świadczenia. W ocenie Sądu termin ten pozwalał pozwanemu na zajęcie stanowiska w przedmiocie wezwania do zapłaty. W konsekwencji pozwany opóźnia się ze spełnieniem tej części świadczenia od dnia 8 października 2016 r. Dalsze części zasądzonego świadczenia wynoszące 12 000 zł, 5 400 zł i 18 945 zł stały się wymagalne w związku z doręczeniem pozwanemu odpisu pozwu oraz odpisów kolejnych pism rozszerzających żądania pozwu, co nastąpiło odpowiednio w dniach: 24 lutego 2017 r., 29 maja 2017 r. i 9 marca 2018 r. Przy uwzględnieniu terminu 7 dni na spełnienie świadczeń, powódce przysługują odsetki za opóźnienie w ich spełnieniu odpowiednio: od dnia 4 marca 2017 r., od dnia 5 czerwca 2017 r. oraz od dnia 17 marca 2018 r.

W pozostałej części powództwo było niezasadne i podlegało oddaleniu.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 100 zdanie I k.p.c. w zw. z art. 98 § 2 k.p.c. i art. 99 k.p.c., dokonując ich stosunkowego rozdzielania, albowiem żądanie powódki zostało uwzględnione w części wynoszącej 75 %, a obrona pozwanego w części wynoszącej 25 %.

Niezbędne koszty procesu poniesione przez powódkę wyniosły 13 548 zł i obejmują: wynagrodzenie pełnomocnika będącego adwokatem w kwocie 5 400 zł odpowiadającej stawce minimalnej określonej w § 2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2015 r., poz. 615 ze zm.), wydatek w kwocie 17 zł w związku z koniecznością uiszczenia opłaty skarbowej od dokumentu stwierdzającego udzielenie pełnomocnictwa, opłaty sądowe od pozwu i pism rozszerzających żądanie pozwu w kwocie 7 599 zł oraz wydatki na koszty opinii biegłego sądowego w kwocie 532 zł. Niezbędne koszty procesu pozwanego wyniosły 6 563,95 zł i obejmują wynagrodzenie pełnomocnika będącego radcą prawnym w kwocie 5 400 zł odpowiadającej stawce minimalnej określonej w § 2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22

października 2015 roku w sprawie opłat za czynności opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2015 r., poz. 1804 ze zm.), wydatek w kwocie 17 zł w związku z koniecznością uiszczenia opłaty skarbowej od dokumentu stwierdzającego udzielenie pełnomocnictwa oraz wydatki na koszty opinii biegłego sądowego w łącznej wysokości 1 146,95 zł.

Uzasadnione wynikiem procesu koszty powódki wyniosły 10 161 zł ($13\,548\text{ zł} \times 75\% = 10\,161\text{ zł}$), natomiast uzasadnione koszty pozwanego wyniosły 1 599 zł ($6\,563,95\text{ zł} \times 25\% = 1\,599\text{ zł}$). Różnica między uzasadnionymi kosztami procesu poniesionymi przez każdą stronę wynosząca 8 562 zł została zasądzona od pozwanego na rzecz powódki tytułem zwrotu kosztów procesu.